

GÜVENLİ İNTERNET EĞİTİM SİMÜLASYONUNA
HOŞ GELDİNİZ

KKTC MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Telsim
Vodafone Grup Şirketi

BMO
Bilgisayar Mühendisleri Odası

İçerik:

- İnternet Nedir?
- İnternet Kullanmanın Avantajları
- İnternette Karşılaşılabilecek Riskler
- İnternette Karşılaşılan Risklerden Korunma Yöntemleri
- Bilişim Suçları Yasası

EĞİTİME BAŞLA ↓

İNTERNET NEDİR?

2

Dünya çapında milyonlarca bilgisayarın ve diğer cihazların birbirine bağlı olduğu büyük bir iletişim ağıdır.
Bu ağ sayesinde insanlar bilgiye ulaşabilir, arkadaşlarıyla ve aileleriyle iletişim kurabilir, oyun oynayabilir ve video izleyebilir.

3

İNTERNET DÜZGÜN KULLANILDIĞINDA AVANTAJLARI NELERDİR?

- √ Eğitim Kolaylığı
- √ İletişim
- √ Online Oyun
- √ Online Müzik/Video
- √ Tüm Dünyadan Güncel Haber
- √ Kişisel Gelişim
- √ Online Alışveriş
- √ Yapay Zeka

İnternet Düzgün Kullanıldığında Avantajları Nelerdir?

1.
Eğitim Kolaylığı

İnternet, okul projeleri ve ödevler için bilgi bulmanızı kolaylaştırır, ayrıca farklı eğitim kaynaklarına erişebilirsiniz. Online ders videoları ve eğitim siteleri sayesinde anlamadığınız konuları tekrar izleyebilirsiniz.

İnternet Düzgün Kullanıldığında Avantajları Nelerdir?

2. İletişim

İnternet, sevdiklerinizle iletişim kurmanızı sağlar. E-posta, mesajlaşma uygulamaları ve video görüşmeler ile arkadaşlarınızla ve ailenizle her zaman bağlantıda kalabilirsiniz. Bu sayede, uzakta yaşayan akrabalarınızla bile kolayca görüşebilirsiniz.

İnternet Düzgün Kullanıldığında Avantajları Nelerdir?

3.
Online Oyun

İnternette birçok eğlenceli ve eğitici oyun oynayabilirsiniz. Online oyunlar, problem çözme yeteneklerinizi geliştirebilir ve arkadaşlarınızla birlikte vakit geçirmenizi sağlar. Ancak, oyun oynarken güvenliğinizi de unutmamalısınız ve aşırıya kaçmamalısınız.

4.
Online Müzik/Video

İnternet sayesinde sevdiğiniz müzikleri dinleyebilir ve videoları izleyebilirsiniz. Eğlenirken aynı zamanda yeni şeyler öğrenebilirsiniz.

5.
Tüm Dünyadan Güncel Haber

İnternet, dünya genelindeki haberleri anında takip etmenizi sağlar. Güncel olayları, bilimsel gelişmeleri ve ilginç haberleri öğrenebilirsiniz. Bu, dünyada neler olup bittiği hakkında bilgi sahibi olmanızı sağlar.

6.
Kişisel Gelişim

İnternet, hobilerinizi geliştirebileceğiniz ve yeni beceriler öğrenebileceğiniz bir platformdur. Online kurslar, bloglar ve videolar sayesinde resim yapma, enstrüman çalma veya programlama gibi yetenekleri öğrenebilirsiniz.

7.
Online Alışveriş

İnternet üzerinden alışveriş yaparak ihtiyacınız olan ürünleri kolayca bulabilirsiniz. Kitaplar, kıyafetler, oyuncaklar ve daha birçok şey internet üzerinden satın alınabilir. Alışveriş yaparken güvenli siteleri tercih etmeli ve kişisel bilgilerinizi korumalısınız.

İnternet Düzgün Kullanıldığında Avantajları Nelerdir?

8.
Yapay Zeka

Yapay Zeka (AI), bilgisayarların insan benzeri düşünme, öğrenme ve problem çözme yeteneklerini kullanarak görevleri yerine getirmesini sağlayan bir teknolojidir.
İnternette yapay zekanın sunduğu bazı avantajlar şunlardır:
Arama motorları daha iyi sonuçlar sunar,
Akıllı Asistanlar , Siri, Google Asistan ve Alexa gibi akıllı asistanlar olarak kullanılır.
Anında dil çevirisi yapabilen araçlar sağlar. Örneğin, Google Translate, metinleri ve konuşmaları farklı dillere çevirebilir.
İnsanların yazılı sorularını anlayabilir ve onlara anlamlı yanıtlar verebilen doğal dil işleme araçları, .
Örneğin, ChatGPT, Gemini, Llama

İNTERNETTE KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER NELERDİR?

- √ Siber Zorbalık
- √ Zararlı Yazılımlar
- √ İnternet Dolandırıcılıkları / Kişisel Bilgi Hırsızlığı
- √ İnternet/Telefon Bağımlılığı
- √ Üretici Yapay Zeka (Generative AI)

1.
Siber Zorbalık

Nedir? Nasıl Anlaşılır?

- İnternet üzerinden yapılan her türlü rahatsız edici, tehdit edici veya küçük düşürücü davranışlardır.
- Sosyal medya, mesajlaşma uygulamaları ve oyun platformları üzerinden gerçekleşebilir.
- Örneğin;
  - Bireylerin görüntülerinin izinsiz kullanılması,
  - Sosyal medyada paylaşılan resim veya videodaki kişilerin fiziksel görüntülerinin hedef alınması,
  - İnternet ortamında insanlar hakkında dedikodu ve karalayıcı bilgiler yayınlamak,
  - Bir başkası gibi davranmak, başka birisinin sosyal medya hesabını ele geçirerek kişiyi komik duruma düşürmek.

Ne Yapmalısınız?

- Güvendiğiniz bir yetişkine (ebeveyn, öğretmen) durumu anlatmak.
- Mesajları veya yorumları saklamak ve kanıt olarak kullanmak.
  - Zorbalık yapan kişiyi engellemek ve şikayet etmek.
  - Sosyal medya platformlarına durumu bildirmek.

2.
Zararlı Yazılımlar

Nedir?

Bilgisayarınıza veya cihazınıza zarar verebilecek programlardır.

Ne Yapar?

Bu yazılımlar kişisel bilgilerinizi çalabilir veya cihazınızın yavaşlamasını veya kullanılmaz hale gelmesini sağlayabilir.

Örnek

Virüsler, truva atları ve solucanlar gibi çeşitli türleri vardır.

Nasıl Bulaşır?

- Sahte siteler
- Bilinmeyen bağlantılar
- USB kullanımı
- Şifresi kırılmış oyunlar/yazılımlar

3.
İnternet Dolandırıcılıkları/ Kişisel Bilgi Hırsızlığı (Phishing)

Nedir?

Sahte siteler veya mesajlar aracılığıyla insanların kandırılarak maddi kazanç elde edilmesi veya kişisel bilgilerinizin ele geçirilmeye çalışılmasıdır.

Nasıl Anlaşılır?

- Genellikle dil bilgisi hataları içerir,
- Acil olarak geri dönüş yapmanız istenir,
- Bağlantının üzerine gittiğinizde URL'sinin farklı olduğu görülebilir,
- Kişisel bilgilerinizi yazmanız istenir,
- Kolay kazanç veya ücretsiz ödül vadeder.

4. İnternet/ Telefon Bağımlılığı

Nedir?

- Aşırı oyun oynama veya sürekli çevrimiçi olma gibi durumlardır.
- Fiziksel ve psikolojik sağlık üzerinde olumsuz etkileri olabilir.

Zararları

- Göz Yorgunluğu
- Fiziksel Rahatsızlıklar (Boyun, Sırt ve Omurga Sorunları)
- Uyku Bozuklukları

Dengeli İnternet Kullanımı İçin Zaman Yönetimi İpuçları

- Planlama
- Zamanlayıcı Kullanımı
- Aktiviteler Arası Dengeli Dağılım
- Kurallar Belirlenmesi

5.
Üretici Yapay Zeka (Generative AI)

Açıklama

- Üretici yapay zeka, belirli bir eğitim verisi kullanarak yeni ve özgün içerikler üretebilen bir yapay zeka türüdür.
- Bu içerikler metin, resim, video, ses veya başka herhangi bir formatta olabilir.

Nerede Kullanılır?

- Metin, görsel, müzik üretmek için
- Özel ders materyalleri, sorular hazırlamak için
- Tıbbi ve bilimsel araştırmalar

Zararları

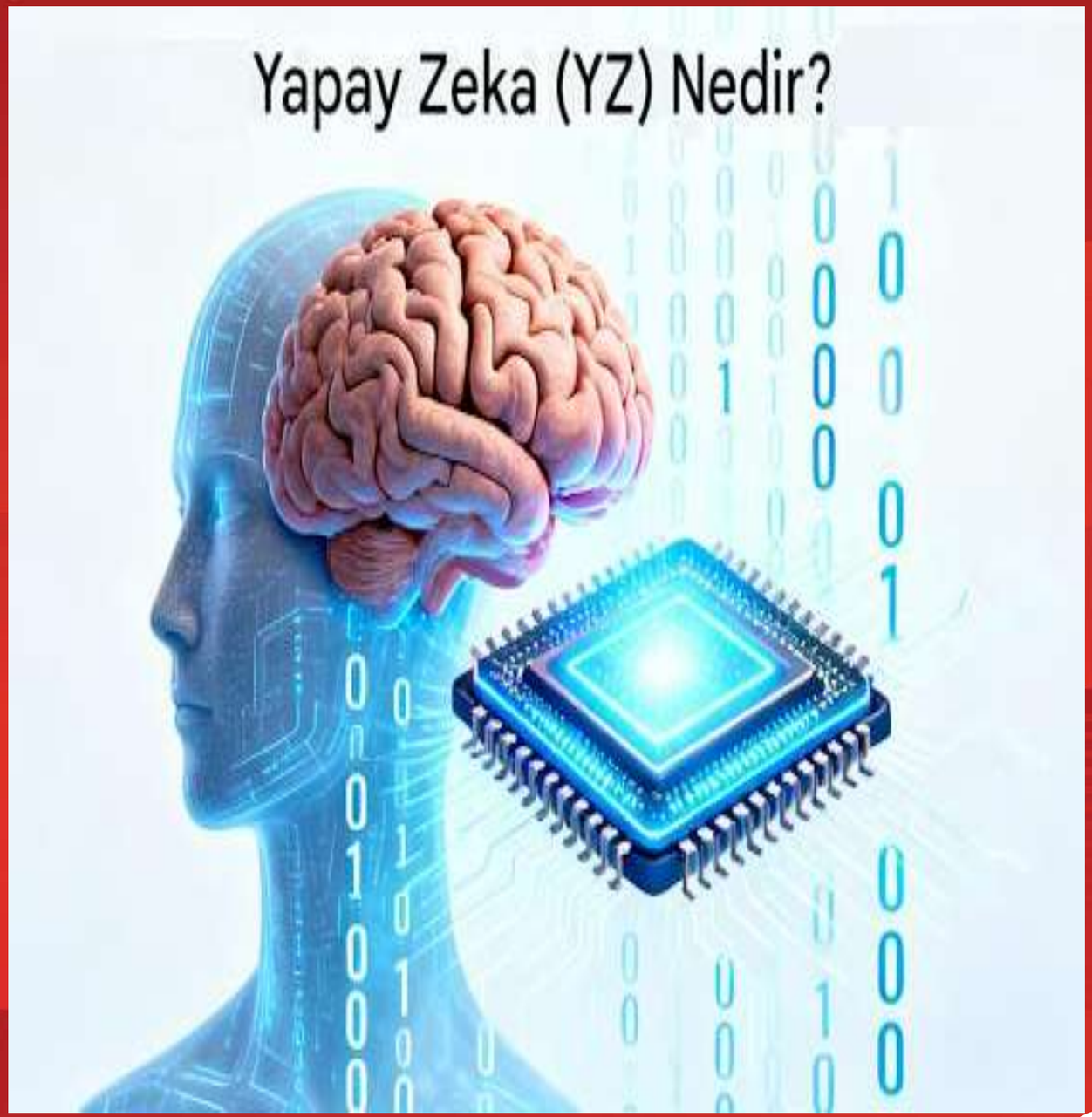
- Hatalı ve uygunsuz içerik üretilmesi
- Ses klonlama ve konuşma stili taklidi

Korunma Yöntemleri

- Sadece sizi arayan kişinin bilebileceği bir soru sorun
- Özel bir kelime belirleyebilirsiniz
- Telefonu kapatıp bildiğiniz numaradan geri arayın
- Videoyu/fotoğrafı paylaşan kişinin detaylarını (isim/hesap adı vs.) inceleyin

YAPAY ZEKA (AI) HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKENLER...

Yapay zekâ; bilgisayar ve makinelerin insan zekâsına benzer şekilde *algılama, öğrenme, akıl yürütme ve karar verme* gibi işlevleri yerine getirme teknolojisidir. Veri toplar, modellerle işler, hedefe göre karar üretir ve geri bildirimle gelişir.

Makine Öğrenmesi (ML) ve Derin Öğrenme (DL) bu alanın alt dallarıdır. Günümüzde dar yapay zekâ (tek alanda uzman) yaygındır; genel yapay zekâ (insan seviyesinde çok yönlü) ise araştırma aşamasındadır.

1940’larda Alan Turing’in “Makineler düşünebilir mi?” sorusuyla başlayan yolculuk, 1956 Dartmouth Konferansı ile “Artificial Intelligence” kavramının doğuşuna uzanır. 1960-70’lerde uzman sistemler, 1980’lerde ticari uygulamalar ve ardından “AI kışı” yaşandı.

1990’larda makine öğrenmesi ve IBM Deep Blue’nun satranç zaferi öne çıktı. 2000’lerde büyük veri ve internet devrimi, 2010’larda derin öğrenme atılımı (ImageNet, AlphaGo) ve 2020’lerde üretken YZ (GPT, DALL·E) dönemi geldi.

Yapay Zeka;

1. Görüntü ve Ses tanıma,
2. Doğal dil işleme,
3. Öneri ve tahmin sistemleri,
4. Otonom araçlar,
5. Sanayi robotları,
6. Oyun ve strateji,
7. Veri analitiği,
8. Yaratıcı üretim (metin, müzik, resim)
9. Siber güvenlik gibi alanlarda kullanılmaktadır.

- Ekonomide verimlilik ve rekabet aracı;
- Kamu hizmetlerinde e-devlet stratejileri,
- Eğitim ve Sağlıkta karar destek;
- Bireysel yaşamda mobil asistanlar,
- Sosyal Medya algoritmaları,
- Akıllı Ev sistemleriyle günlük hayatın ayrılmaz bir parçasıdır.

Yapay Zekanın Avantajları ve Dezavantajları

Avantajları

- Aralıksız 7/24 çalışma,
- Hızlı veri analizi,
- Hata payının düşmesi,
- Tehlikeli işlerde insan yerine çalışma,
- Kişiselleştirilmiş deneyimler,
- Bilimsel keşifleri hızlandırma.

Dezavantajları

- İş gücü dönüşümü ve işsizlik riski,
- Veri gizliliği ve güvenlik sorunları,
- Önyargı ve etik problemler,
- İnsanın aşırı bağımlılığı,
- Otonom silah ve Deepfake gibi güvenlik tehditleri.

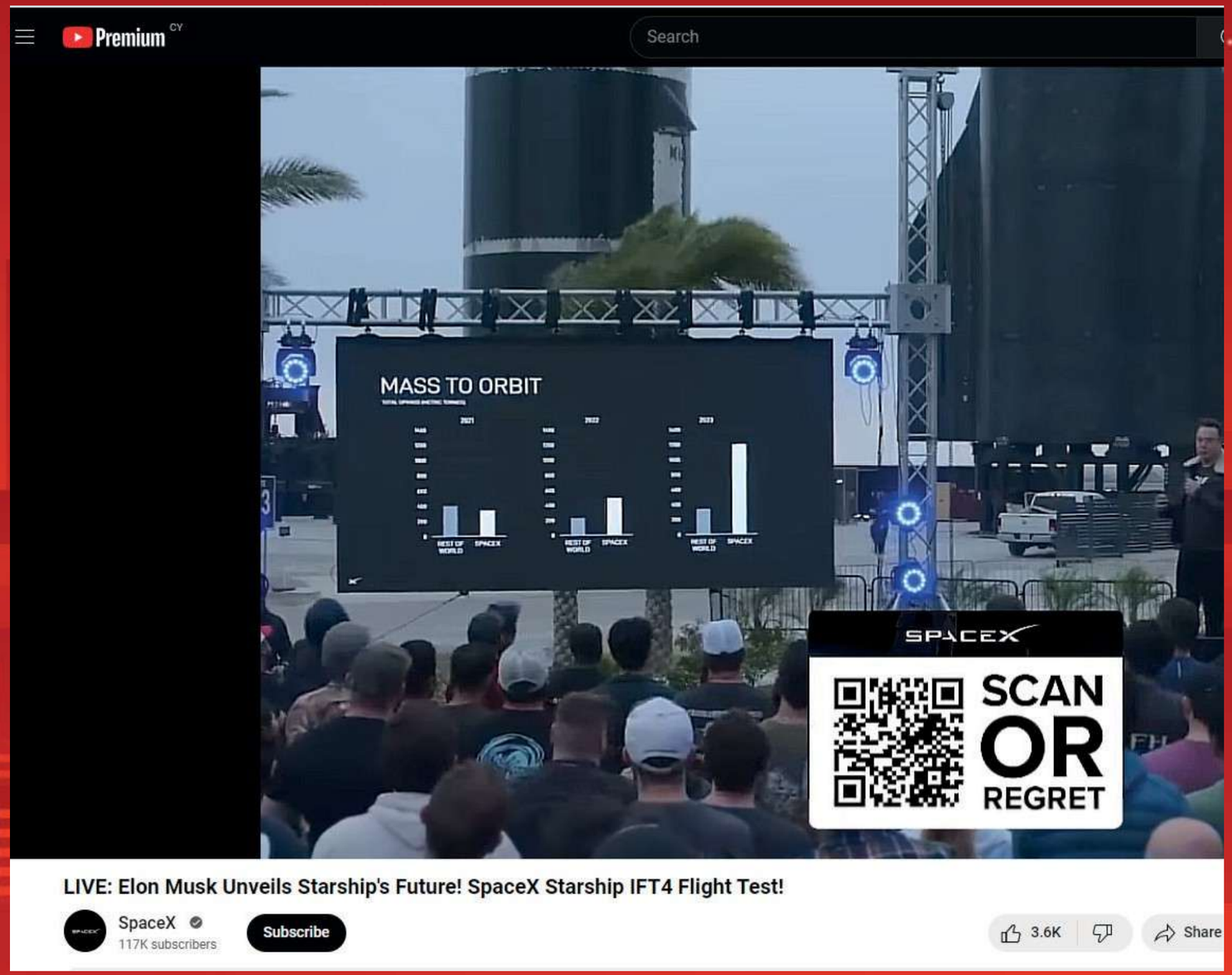
Daha güçlü ve artırılmış zekâ (AGI), insan-YZ iş birliği, kişiselleştirilmiş sağlık ve eğitim, yeni bilimsel keşifler ve beyin-bilgisayar ara yüzleri bekleniyor. Aynı zamanda etik düzenlemeler, veri güvenliği ve toplumsal sorumlulukların önemi artacak. Gelecekte yapay zekâ:

- Daha akıllı ve özerk,
- İnsanla daha entegre,
- Etik ve hukuki sınırlarla çerçevelenmiş

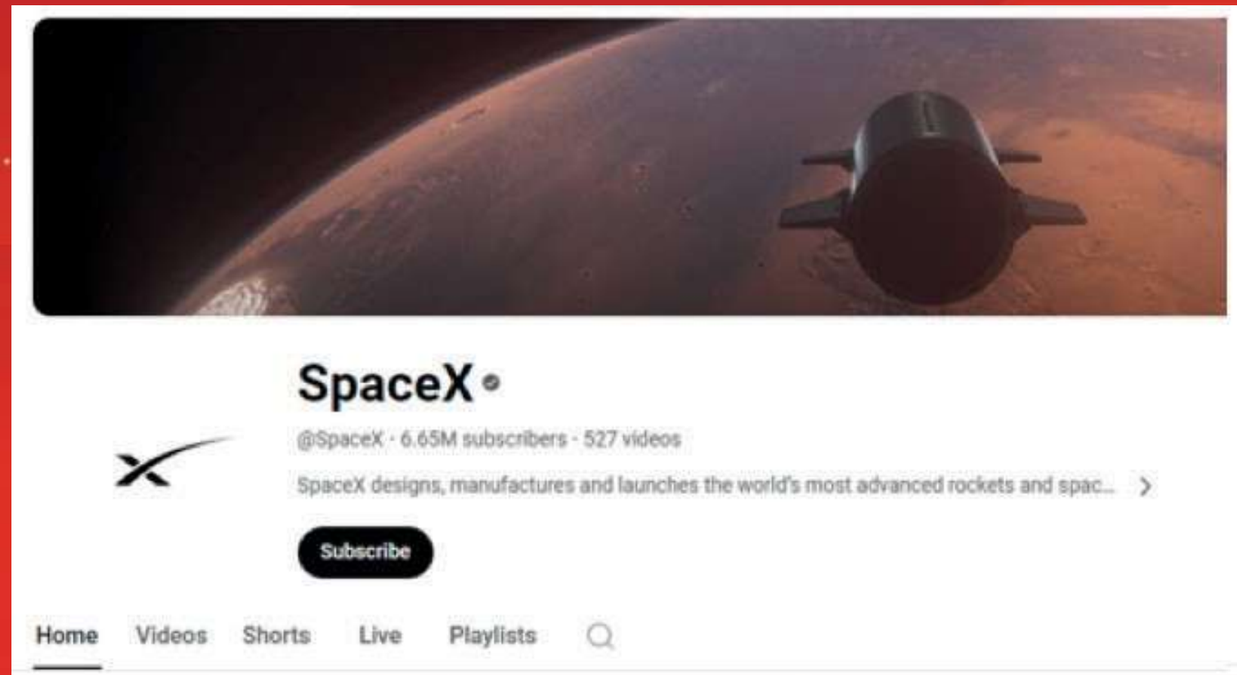
bir teknolojiye dönüşebilir.

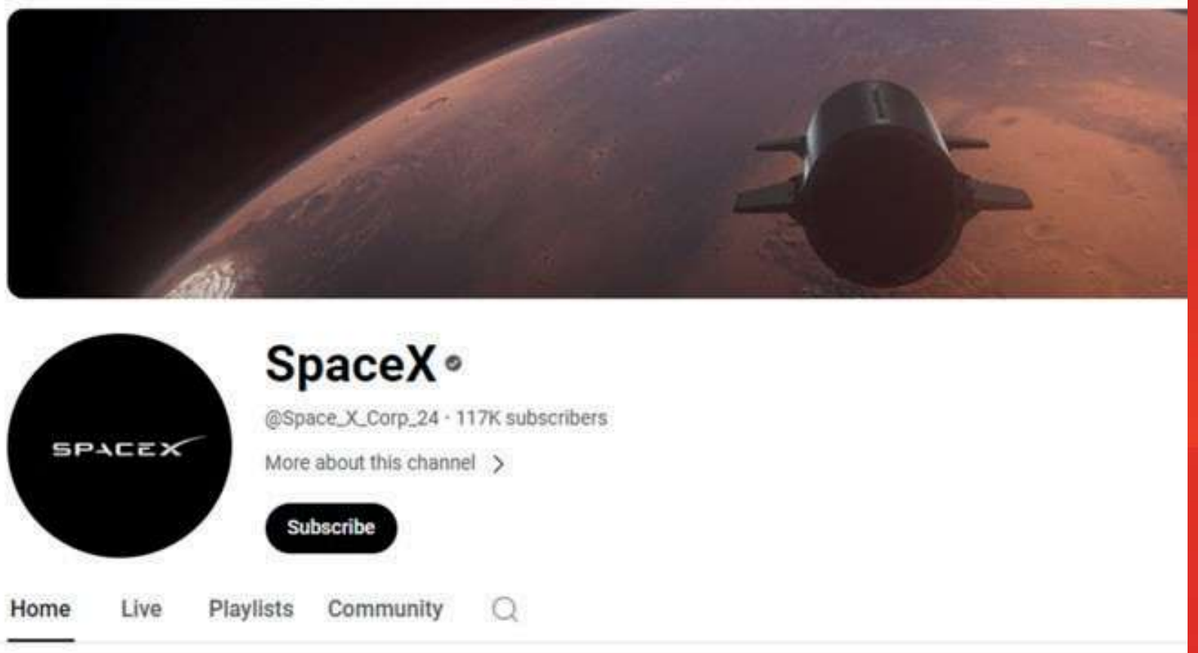
Bu gelişmeler, fırsatlarla birlikte sorumluluklar da büyütecek; dolayısıyla toplumun ve bireylerin bilinçli katılımı her zamankinden daha önemli olacak.

ÜRETİCİ YAPAY ZEKA ÖRNEĞİ

Hangisi gerçek YouTube sayfası?

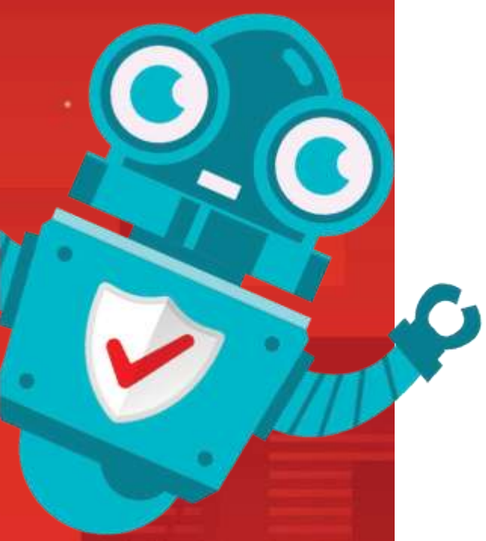

İNTERNETTEKİ RİSKLERDEN KORUNMA YÖNTEMLERİ

ZARARLI YAZILIMLARDAN KORUNMA YOLLARI

X Kişisel bilgi paylaşmamak

X Antivirüs/Firewall kullanımı

X Güçlü parola kullanımı

X 2FA kullanımı (İki faktörlü kimlik doğrulama)

X Yabancı kişilerden uzak durmak

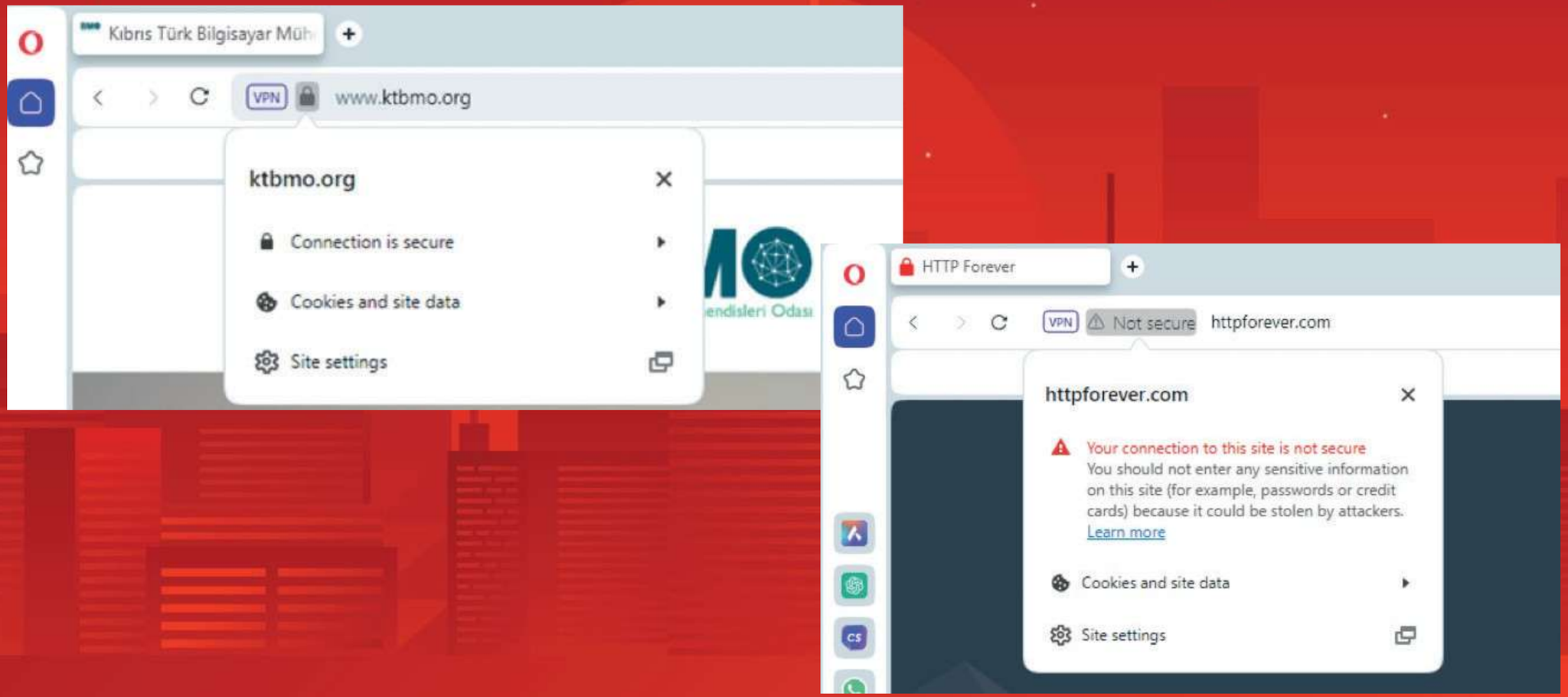
X Şüpheli linklere tıklamamak
"Gerçek olamayacak kadar iyi tekliflere karşı dikkatli olun"

X Sosyal medya gizlilik ayarları

X Sosyal medya paylaşımlarının kısıtlanması

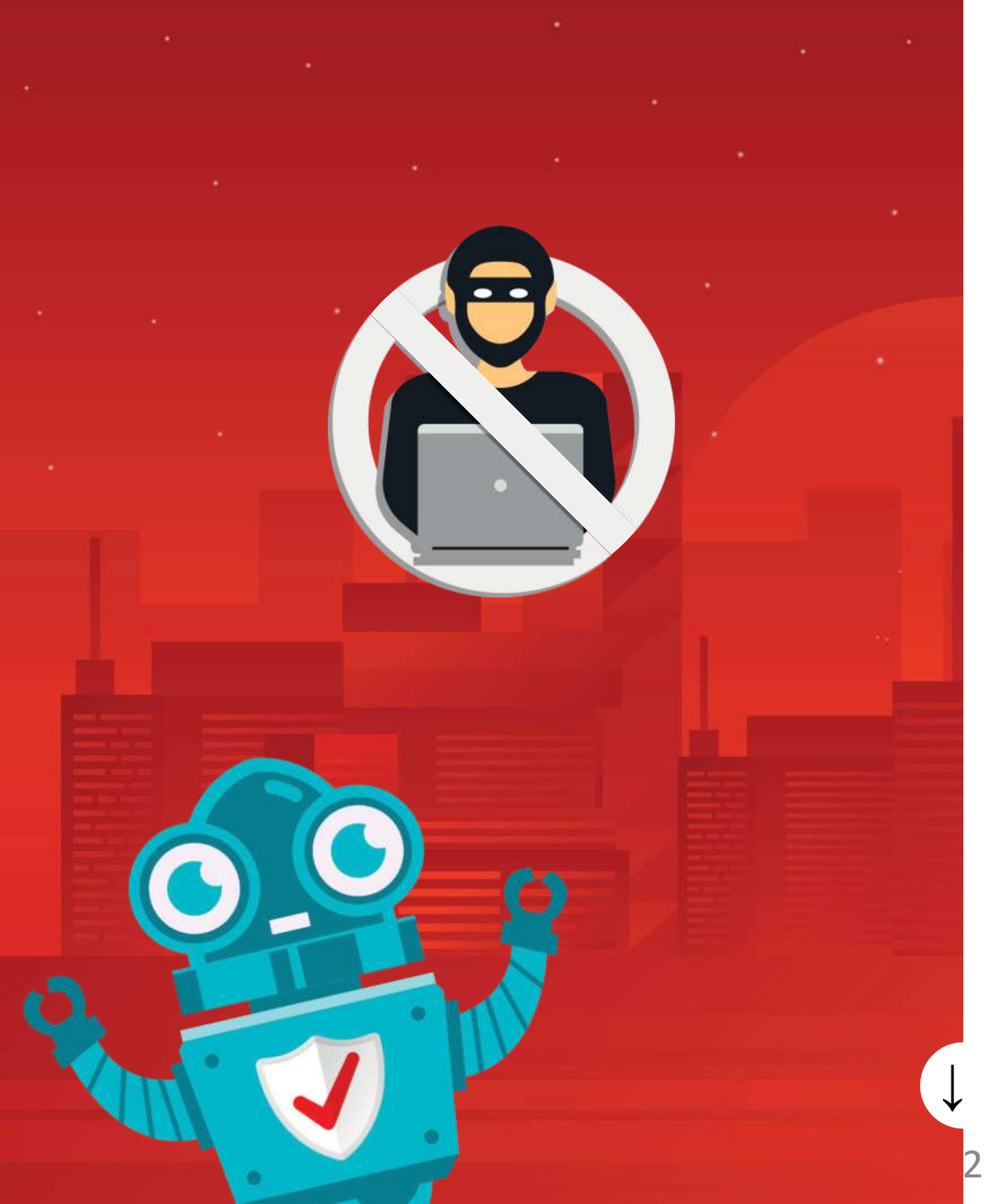
X Girilen sitelerin doğruluk kontrolü

Sitelerin doğruluk kontrolü

KİŞİSEL VERİLERE ERİŞİM İLE İLGİLİ BİR ARAŞTIRMA

Oran

%34 Çalışanlar / İş Arkadaşları

İç tehditler olarak kabul edilen çalışanlar veya iş arkadaşları, veri ihlallerinin önemli bir kısmını oluşturur. İç tehditler, bilgiye doğrudan erişimleri nedeniyle avantajlıdır.

%12 Tanıdıklar/ Kişisel Çevre

Tanıdıklar veya kişisel çevre, mağdurla kişisel veya profesyonel bir ilişkiye sahip olan kişilerden oluşur. Bu kişiler tarafından yapılan ihlaller genellikle ilişkisel nedenlere dayalıdır.

%8 Aile Üyeleri

Aile üyeleri tarafından gerçekleştirilen ihlaller, genellikle kişisel nedenlerle yapılır ve oran olarak daha azdır.

%6 Okuldan Arkadaşlar

Okuldan arkadaşlar tarafından gerçekleştirilen ihlaller, genellikle öğrencilerin birbirlerinin bilgilerine erişmeye çalışmalarıyla ilişkilidir.

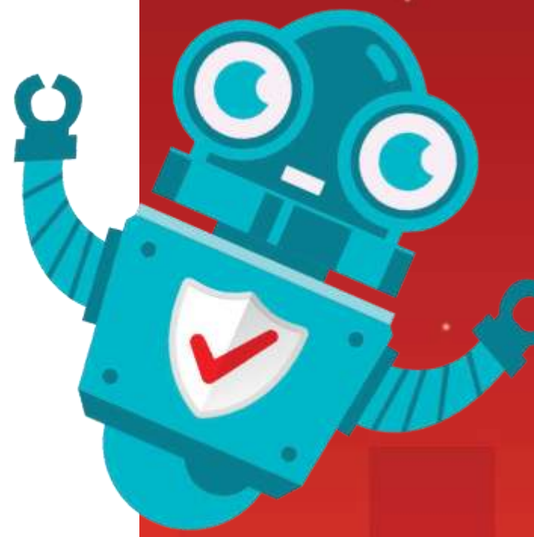
%40 Dış Tehditler

Dış tehditler, siber suçlular, hackerlar ve kötü niyetli üçüncü taraflardan oluşur. Bu failler, kimlik avı ve kötü amaçlı yazılım gibi yöntemlerle kişisel verilere erişmeye çalışıyorlar.

BİLİŞİM SUÇ YASASI'NDA;

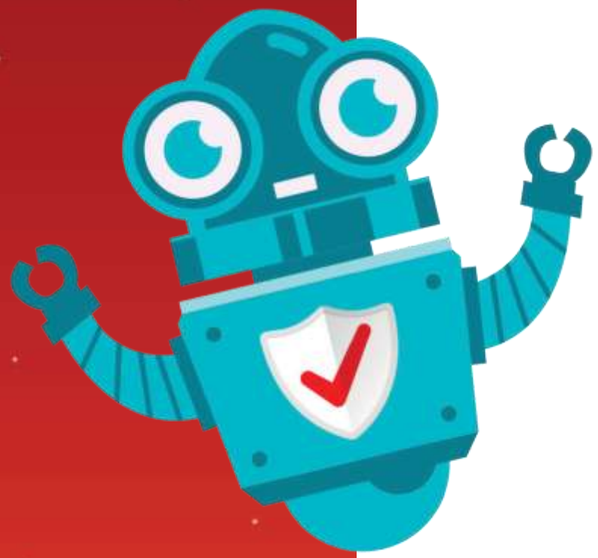
↓

32/2020 Sayılı Bilişim Suçları Yasası
29 Haziran 2020 tarihli Resmi Gazete'de
yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

BİLİŞİM
SUÇLARI
YASASI

BİLİŞİM SUÇLARI YASASI

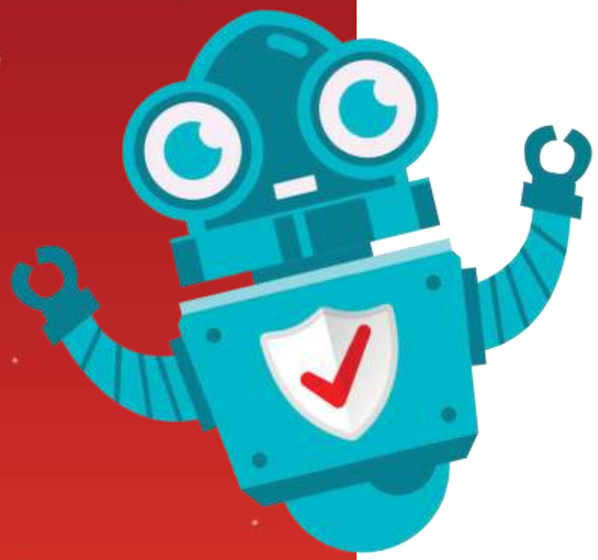
29 Haziran 2020'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi, "Bilişim Suçları Yasası" adlı bir yasa kabul etti. Bu yasa, bilgisayar ve internetle ilgili suçları önlemeyi amaçlıyor.
Bu yasa, interneti daha güvenli bir yer haline getirmek için önemli adımlar atıyor.

NEDEN ÖNEMLİ?

Bu yasa, bilgisayar ve internet kullanırken insanları korumak için yapıldı. Örneğin, internet dolandırıcılıklarını, kişisel bilgi hırsızlığını ve siber zorbalığı önlemeye yardımcı olur.

BİLİŞİM SUÇU NEDİR?

Dijital ortamda işlenen suça bilişim suçu denir.
Tablet, telefon, bilgisayar gibi...

EN ÇOK KARŞILAŞILAN BİLİŞİM SUÇLARI NELERDİR?

- Başkasının bilgisayarına veya internet hesaplarına izinsiz girme.
- Başkasının bilgilerin izinsiz olarak değiştirme, silme veya engelleme.
- Bilgisayarlara zarar vermek için zararlı yazılım kullanma veya yayma.
- Başkasının banka veya kredi kartı bilgilerini izinsiz kullanma.
- Çocuklarla ilgili uygunsuz içeriklerin üretimi, bulundurulması veya dağıtılması.
- İnternet üzerinden dolandırıcılık yapma.

BİLİŞİM SUÇLARI YASASI'NA GÖRE UYGULANABİLECEK CEZALAR NELERDİR?

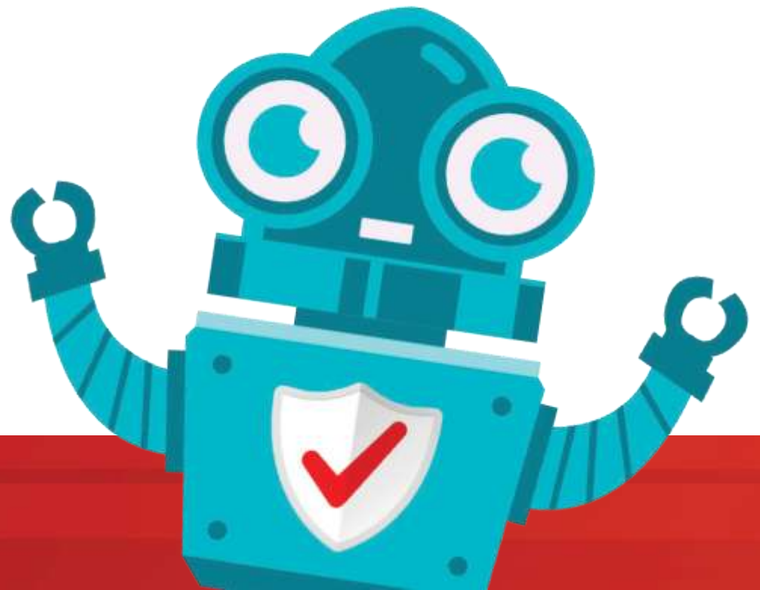

1. Bilişim Sistemine veya Bilişim Verisine Hukuka Aykırı Erişim

→ Bir bilgisayar sistemine veya verilerine izinsiz giren kişi suç işlemiş olur. Bu suçun cezası, 3 yıla kadar hapis veya aylık asgari ücretin 10 katına kadar para cezasıdır ya da her ikisi birden uygulanabilir.

2. Bilişim Verisinin İletimine Hukuka Aykırı Müdahale

→ Bir bilişim sistemindeki veriyi teknik yöntemler kullanarak izinsiz olarak izleyen, ileten veya görüntüleyen kişi suç işlemiş olur. Cezası, 4 yıla kadar hapis veya aylık asgari ücretin 15 katına kadar para cezasıdır ya da her ikisi birden uygulanabilir.

3. Bilişim Sistemini veya Verisini Hukuka Aykırı Olarak Bozma, Silme, Engelleme veya Değiştirme

→ Bir bilişim sistemindeki veriyi hukuka aykırı olarak silen, değiştiren veya erişimi engelleyen kişi suç işlemiş olur. Cezası, 5 yıla kadar hapis veya aylık asgari ücretin 20 katına kadar para cezasıdır ya da her ikisi birden uygulanabilir.

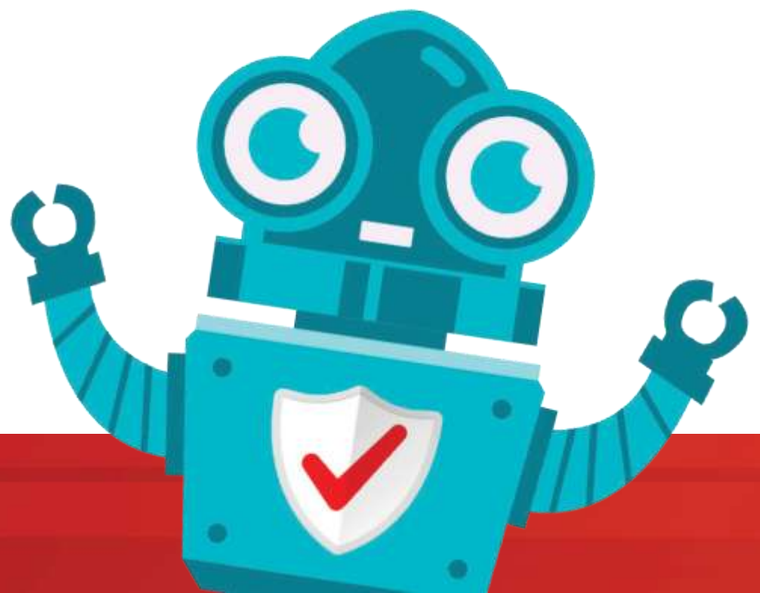

4. Bilişim Verisi Üzerinde Sahtecilik

→ **Bilişim verisi üzerinde hukuka aykırı işlemler yaparak sahte veri üreten veya değiştiren kişi suç işlemiş olur. Cezası, 8 yıla kadar hapis veya aylık asgari ücretin 100 katına kadar para cezasıdır ya da her ikisi birden uygulanabilir.**

5. Bilişim Sistemi Aracılığıyla Dolandırıcılık

→ **Bilişim sistemleri kullanılarak dolandırıcılık yapan kişi suç işlemiş olur. Cezası, 10 yıla kadar hapis veya aylık asgari ücretin 120 katına kadar para cezasıdır ya da her ikisi birden uygulanabilir.**

6. Kredi Kartı ve Banka Kartlarında Sahtecilik

→ **Başkasına ait banka veya kredi kartı bilgilerini izinsiz olarak ele geçiren veya sahte kart üreten kişi suç işlemiş olur. Cezası, 10 yıla kadar hapis veya aylık asgari ücretin 120 katına kadar para cezasıdır ya da her ikisi birden uygulanabilir.**

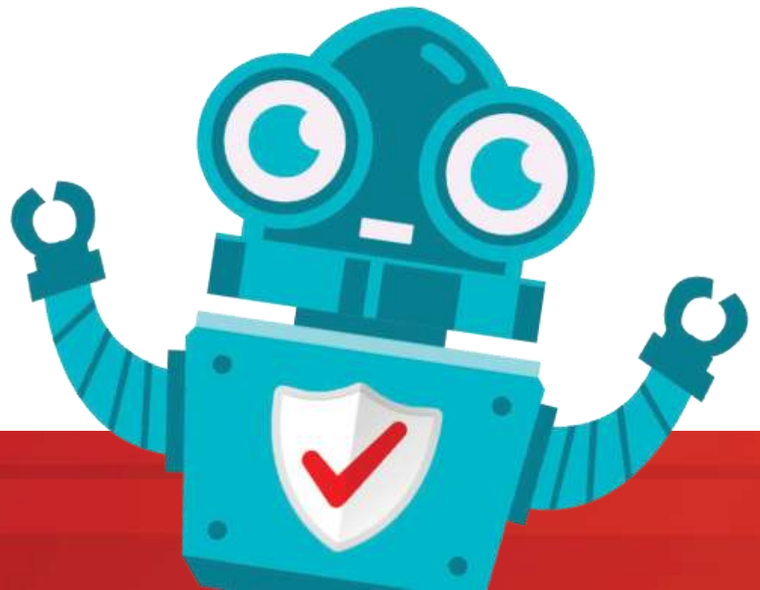
↓

7. Cihazların ve Verinin Kötüye Kullanımı

Yasada düzenlenen suçlardan birinin işlenmesine yarayan yazılımlar da dahil olmak üzere, özel amaçlı üretilmiş cihazlar ile bir bilişim sistemine erişim sağlayan şifre, erişim kodu vb. verileri elde edecek, koruyucu yazılım veya donanımları bertaraf edecek yazılım/sistemleri, yasada düzenlenen suçlardan herhangi birinin işlenmesi veya işlenmesinin sağlanması amacıyla üreten, satan, tanımını yapan, ithal eden veya herhangi bir şekilde dağıtan, yayan, tasarrufunda bulunduran kişi suç işlemiş olur.

Mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin 10 (on) katına kadar para cezasına veya 3 (üç) yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

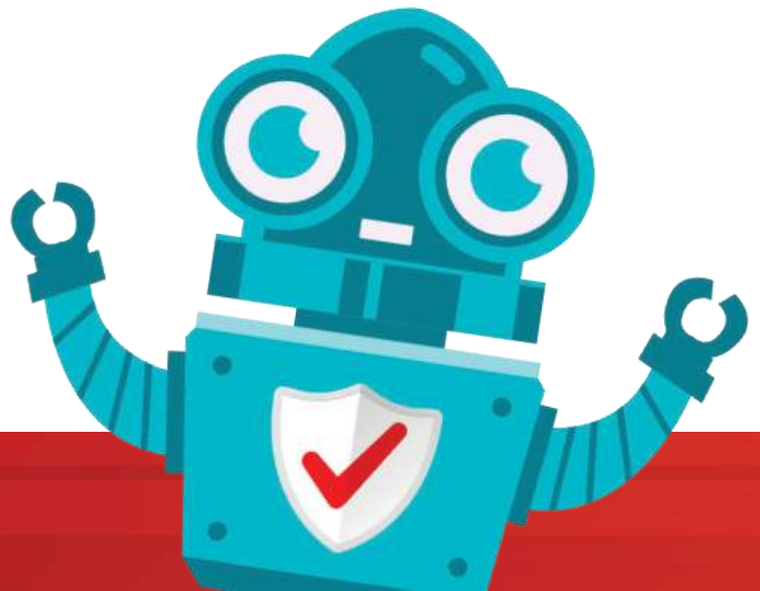

8. Çocuk İstismarı İle Bağlantılı Suçlar

(1) Bilişim sisteminde, bir çocuğa veya çocuk gibi görünen veya çocuk olduğu izlenimi veren bir kişiye ait gerçek veya temsili görüntü, yazı veya sesleri içeren pornografik ürünleri tanıtan, sunan veya satışa arz eden bir kişi bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde 15 (on beş) yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilir.

(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra kapsamına giren ürünleri, bilişim sisteminde kendisi veya başkaları için temin eden veya bulunduran bir kişi bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde 7 (yedi) yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilir.

Dijital dünyada yalnız değilsin!
Sosyal Hizmetler Dairesi tarafından hazırlanan eGüvendesin platformu üzerinden ulaşabileceğin destek kanalları:

- **eGüvendesin Web Sitesi: eguvendesin.gov.ct.tr**
- **WhatsApp İhbar Hattı: 0542 863 44 44**

Unutma:
Dijital dünyada seni rahatsız eden, tehdit altında hissettiren veya zarar veren bir durumla karşılaşırsan bunu görmezden gelmek ya da tek başına çözmeye çalışmak zorunda değilsin. Güvendiğin bir yetişkinden destek isteyebilir ve eGüvendesin üzerinden ilgili destek kanallarına ulaşabilirsin.

5G'nin farkı nedir?

Yapılan İşlem		3G	SUPER 4.5G	SUPER 5G
	Spotify'dan 100 şarkılık liste indirmek	3 dakika	14 saniye	1 saniye
	Telefon konuşması başlatmak	5 saniye	<1 saniye	<1 saniye
	20 MB'lık bir dosyayı e-posta atmak	27.8 saniye	2.1 saniye	0.2 saniye
	Sosyal medyaya fotoğraf yüklemek	5.6 saniye	<1 saniye	<0.1 saniye
PUBG	PUBG'yi indirmek	7.1 dakika	33 saniye	2.5 saniye
4K	İnternetten 4K film indirmek	148 dakika	11 dakika	50 saniye

TEBRİKLER!

Sen de artık internetten nasıl korunman gerektiğini öğrendin ve **Güvenli İnternet Koruyucusu** oldun.

KKTC MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Telsim
Vodafone Grup Şirketi

BMO
Bilgisayar Mühendisleri Odası